

Ainekava: kirjandus

Õppeaine: kirjandus, tundide arv 24 tundi kursuses (65 minutilised tunnid) – kontakttunnid 18 pluss 6 tundi iseseisvat tööd , klassid: X-XII

Kooliastme õpitulemused klassiti lahti kirjutatuna:

10. klassi õpitulemused „Kirjanduse analüüs ja tõlgendamine“	11. klassi õpitulemused „Kirjanduse põhiliigid ja žanrid“	12. klassi õpitulemused „Uuem kirjandus“
On tutvunud vähemalt kolme kirjaniku loominguulooga, mõistab nende loomingu tähtsust kultuuri- ja kirjandusloos ning iseloomustab autorite stiili.	Oskab eristada õppematerjalile toetudes kirjandusvoole ja –žanre ning analüüsib teoseid liigi- ja žanritunnuste põhjal.	Oskab nimetada tähtsamaid uuema eesti kirjanduse autoreid ja nende teoseid, tunneb nüüdiskirjanduse peamisi arengusuundi.
Oskab analüüsida ja tõlgendada loetud proosateose sisu- ja vormivõtteid: nimetab teema, sõnastab probleemi ning peamõtte, iseloomustab tegevusaega ja –kohta, jutustaja vaatepunkti, tegelaste suhteid, olustikku , sündmustikku ja kompositsiooni.	Tunneb romaani alaliike, toob näiteid autorite ja teoste kohta.	Oskab analüüsida uuemat kirjandust, kirjeldab sõnavaliku eripära ning stiili seoseid teksti sõnumiga, kujundab oma arvamust ja loob seoseid varem loetuga.
Oskab analüüsida ja tõlgendada loetud luuletuste sisu ja vormivõtteid: minetab teema ning põhimotiivid, iseloomustab vaatepunkti, kujundi- ja keelekasutust, riimi, rütmi ja salmilisust, kirjeldab meeleolu ning sõnastab mõtte.	Oskab nimetada käsitletud proosa- ja draamateoste teemasid, probleeme ning ideid, analüüsib tegelasi ja nende suhteid, loob seoseid nüüdisajaga ning tsiteerib oma väidete kinnitamiseks teksti	Oskab seostada loetut tänapäeva eluolu ja nähtustega, iseenda, ühiskondlike ning üldinimlike probleemide ja väärtustega.
On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt kolm pikemat proosateost, lisaks novelle ning õhe autori luulekogu	Oskab nimetada luuleteksti žanri, teema ja põhimotiivid, sõnastab mõtte ning analüüsib keele ning kujundikasutust.	On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli tervikteost eesti või maailmakirjandusest.
10. klassi õpitulemused „ Kirjandus antiigist 19. sajandini“	Oskab tekstianalüüsis kasutada vajalikke mõisteid.	12. klassi õpitulemused „ Müüt ja kirjandus“ (valikkursus)
Oskab iseloomustada õppematerjalile toetudes eri ajastute kirjandust ja kirjandusvoole, nimetades nende ajapiirid ja tunnused, tähtsamad žanrid, teosed ning autorid.	On läbi lugenud ja analüüsinud neli eesti või maailmakirjanduse proosa- või draamateost.	Oskab kirjeldada mütoloogilisi elemente eestlaste maailmapildis
Oskab määrata eesti kirjanduse tekkeaja ning võrdleb selle kujunemisi muu Euroopa kirjanduse arenguperioodidega	11. klassi õpitulemused „ 20. Sajandi kirjandus“	Teab eesti rahvuseepose sünnilugu ja sisu ning kultuuriloolist ja rahvusloolist tähtsust.

Mõistab ning hindab käsitletavate kirjandusteoste humaanseid, eetilisi ja esteetilisi väärtusi. Oskab määrata eesti kirjanduse tekkeaja ning võrdleb selle kujunemisi muu Euroopa kirjanduse arenguperioodidega	Oskab iseloomustada õppematerjalile toetudes 20.sajandi kirjanduse tähtsamaid voole ja žanre ning autoreid ja nende teoseid.	Mõistab müüdi kui arhetüüpse žanri ja tänapäeva müütide olemust, nimetab arhetüüpseid müüdimotiive ning leiab neid käsitletavast kirjandusteosest („Põrgupõhja uus Vanapagan“).
On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli proosa- ja draamateost, tundes teoste ning nende autorite kohta üldises kultuuri- ning kirjandusloos.	Teab nimetada 20. sajandi eesti kirjanduse tähtsamaid perioode, kirjanduslikke rühmitusi, olulisemaid autoreid ja nende teoseid.	Oskab analüüsida tekstide teemat, süžeed ja tegelasi nii müüdimotiividest kui ka eetilistest ning esteetilisest väärtustest lähtuvalt.
	Oskab seostada 20. sajandi eesti kirjandust Euroopa kirjanduse perioodide, voolude ja suundadega.	Tunneb ära ja analüüsib folkloorse pärandi kasutamist autoriloomingus ning selgitab kirjandusteose tähenduse muutumist ajas.
	On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli 20. sajandi tervikteost, oskab nimetada nende autorite kohta kultuuri- ning kirjandusloos.	On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt kolm õpikus antud lugemissoovitustes teost omal vabal valikul.

10. klassi lahti kirjutatud õpitulemused „Kirjanduse analüüs ja tõlgendamine“	Õpitulemuste saavutamist toetav hindamine		Seos üldpädevuste ja läbivate teemadega kooli õppekava järgi
	hindamiskriteeriumid	kasutatud hindamismeetodid ja -mudelid	
On tutvunud vähemalt kolme kirjaniku loomelooga ja mõistab nende loomingu tähtsust kultuuri- ja kirjandusloos ning iseloomustab autorite stiili.	Kirjeldab B. Alveri, A. Gailiti, P. Vallaku loomelugu, analüüsib nende stiili. Võrdleb novellide keelekasutust, kujundlikkust.	Paaris- ja rühmatöö, kirjalik	Kultuuripädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
Oskab analüüsida ja tõlgendada loetud proosateoste sisu- ja vormivõtteid: nimetab teema, sõnastab probleemi ning peamõtte, iseloomustab tegevusaega ja –kohta, jutustaja vaatepunkti, tegelaste suhteid, olustikku ning kompositsiooni.	Teeb loetud raamatute kohta slaidiesitluse, mille kajastuvad kõik õpitulemustes nimetatu. (Neli esitlust kursuse jooksul)	Individuaalne, suuline esitlus	Digipädevus, kultuuripädevus
Oskab analüüsida ja tõlgendada loetud luuletuste sisu ja vormivõtteid:	Teeb analüüsi loetud luuletuste kohta ja tõlgendab neid. Esitab	Individuaalne, kirjalik	Lõiming eesti keelega, õpipädevus

minetab teema ning põhimotiivid, iseloomustab vaatepunkti, kujundi- ja keelekasutust, riimi, rütmi ja salmilisust, kirjeldab meeleolu ning sõnastab mõtte.	oma tehtu klassile ja võrdleb oma tõlgendust teiste omaga. Kasutab õpitud kujundeid omaloomingulises luuletuses.		
On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt kolm pikemat proosateost, lisaks novelle ning ühe autori luulekogu	Vabalt valitud teosed E. M. Remarque, J.D. Salingeri, O. Wilde. M. Heinsaare, T. Önnepalu, A. H. Tammsaare loomingust	Loetud teoste esitlused	Kultuuripädevus, digipädevus
10. klassi lahti kirjutatud õpitulemused „Kirjandus antiigist 19. sajandini“	Õpitulemuste saavutamist toetav hindamine		Seos üldpädevuste ja läbivate teemadega kooli õppekava järgi
	hindamiskriteeriumid	kasutatud hindamismeetodid ja -mudelid	
Oskab iseloomustada õppematerjalile toetudes eri ajastute kirjandust ja kirjandusvoole, nimetades nende ajapiirid ja tunnused, tähtsamad žanrid, teosed ning autorid.	Kasutab õppematerjali ja kirjeldab antiikkirjandust, keskaja kirjandust, renessanssi, valgustuskirjandust ja romantismi. Teeb konspekti.	Individuaalne, kirjalik	Kultuuripädevus, õpipädevus. Lõiming ajaloo, eesti keelega.
Oskab määrata eesti kirjanduse tekkeaja ning võrdleb selle kujunemisi muu Euroopa kirjanduse arenguperioodidega	Kasutab õppematerjali vanema eesti kirjanduse kohta, teeb konspekti. Võrdleb eesti kirjanduse arengulugu Euroopa kirjanduslooga	Kirjand, milles võrdleb eesti kirjanduse ja maailmakirjanduse arengulugu. Individuaalne, kirjalik	Kultuuripädevus, õpipädevus. Lõiming ajaloo ja eesti keelega
Mõistab ning hindab käsitletavate kirjandusteoste humaansid, eetilisi ja esteetilisi väärtusi.	Analüüsib näidendeid: Sophoklese „Kuningas Oidipus“, Shakespeare „Hamlet“, Moliere „Taruffe“. Arutleb tegelaste eetiliste sihtide, psühholoogiliste probleemide, mõistuse ja tunnete tasakaalu, humaansete ideaalide (vabadus, armastus)üle .	Rühma-ja paaristööd. Individuaalsed arutlevad kirjandid. Teose läbilugemist näitavad testid-individuaalne, kirjalik	Suhtluspädevus. Lõiming eesti keelega

On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli proosa- ja draamateost, tundes teoste ning nende autorite kohta üldises kultuuri- ning kirjandusloos.	Lisaks eelpool nimetatutele M. Lermontovi „Meie aja kangelane“ Analüüsib romantilist tegelast.	Individuaalne kirjalik. Iseseisev lugemine	Lõiming eesti keelega
11. klassi lahti kirjutatud õpitulemused „Kirjanduse põhiliigid ja žanrid“	Õpitulemuste saavutamist toetav hindamine		Seos üldpädevuste ja läbivate teemadega kooli õppekava järgi
	hindamiskriteeriumid	kasutatud hindamismeetodid ja -mudelid	
Oskab eristada õppematerjalile toetudes kirjandusvoole ja –žanre ning analüüsib teoseid liigi- ja žanritunnuste põhjal.	Kasutab õppematerjali ja teeb konspekti romantismi, realismi, naturalismi, modernismi kohta. Nimetab romaani, jutustuse, novelli, miniatuuri tunnusjooni.	Paaris- ja rühmatööd, kirjalikud konspektid.	Suhtluspädevus, kultuuripädevus, õpipädevus
Tunneb romaani alaliike, toob näiteid autorite ja teoste kohta.	Eristab romaani alaliike nende tunnuste põhjal (kujunemis-, armastus-, psühholoogiline ja ajalooline romaan).		
Oskab nimetada käsitletud proosa- ja draamateoste teemasid, probleeme ning ideid, analüüsib tegelasi ja nende suhteid, loob seoseid nüüdisajaga ning tsiteerib oma väidete kinnitamiseks teksti.	Käsitleb järgmisi teoseid: H. de Balzac „Isa Goriot“, A. H. Tammsaare „Tõde ja õigus“ I, E. Vilde „Mäeküla piimamees“ Osaleb rühmatöös, kus analüüsitakse õpitulemustes kirjeldatud punkte. Vormistatakse rühmatöö kokkuvõtte ja esitatakse klassile. Arutletakse ühiselt probleemide ja tegelaste üle.	Paaris- ja rühmatööd. Individuaalsed arutlevad kirjandid. Teoste läbilugemist näitavad küsimustele vastamised- individuaalne, kirjalik	Suhtluspädevus, kultuuripädevus
Oskab nimetada luuleteksti žanri, teema ja põhimotiivid, sõnastab mõtte	Kasutab õppematerjali ja konspekterib, mis on ballaad,	Individuaalne, paaristöö. Rühmatöö fotoromaan ühe luuletuse	Digipädevus, õpipädevus.

ning analüüsib keele ning kujundikasutust.	ood, haiku, ood, poem, sonett, valm, vabavärss. Analüüsib loetud luuletekste kogumikust „Väike sõnarine 2“	kohta. Esitletakse klassile.	
Oskab tekstianalüüsis kasutada vajalikke mõisteid.	Analüüsib ühe luuletaja loomingut.	Arutlev analüüsiv kirjand.	Lõiming eesti keelega
On läbi lugenud ja analüüsinud neli eesti või maailmakirjanduse proosa- või draamateost.	Lisaks eelpool mainitule loeb ühe vabalt valitud proosa- või draamakirjanduse teose ning teeb analüüsi sisaldava slaidiesitluse ning kannab selle klassile ette.	Individuaalne, suuline.	Digipädevus
11. klassi lahti kirjutatud õpitulemused „20. sajandi kirjandus“	Õpitulemuste saavutamist toetav hindamine		Seos üldpädevuste ja läbivate temadega kooli õppekava järgi
	hindamiskriteeriumid	kasutatud hindamismeetodid ja -mudelid	
Oskab iseloomustada õppematerjalile toetudes 20.sajandi kirjanduse tähtsamaid voole ja žanre ning autoreid ja nende teoseid.	Teeb konspekti, milles kajastuvad mõisted: eksistentsialism, ekspresionism, futurism, impressionism, toob näiteid autoritest.	Paaris- või individuaalne töö, kirjalik	Õpipädevus, kultuuripädevus
Teab nimetada 20. sajandi eesti kirjanduse tähtsamaid perioode, kirjanduslikke rühmitusi, olulisemaid autoreid ja nende teoseid.	Vormistab tabeli, kus nimetatud „Noor-Eestit“, „Siurut“, „Tarapitat“, „Kirjanduslikku Orbiiti“, „Arbujaid“ Võrdleb neid.	Kirjalik paaristöö	Kultuuripädevus, lõiming ajaloo
Oskab seostada 20. sajandi eesti kirjandust Euroopa kirjanduse perioodide, voolude ja suundadega.	Analüüsib eesti kirjanduse ja Euroopa kirjanduse arengut, milles toob välja põhjused eri voolude tekkeks meil ja mujal.	Individuaalne kirjalik arutlus.	Lõiming ajaloo ja eesti keelega. Kultuuripädevus
On läbi lugenud ja analüüsinud	Käsitleb järgmisi teoseid:	Rühmaarutelud teoste probleemide,	Suhtluspädevus, digipädevus. Lõiming

vähemalt neli 20. sajandi tervikteost, oskab nimetada nende autorite kohta kultuuri- ning kirjandusloos.	A. Camus „Katk“, F. Kafka „Protsess“, D Salinger „Kuristik rukkis“ E. M. Remarque üks teos valikuliselt	tegelaste, nende suhete üle. Individaalsed arutlevad kirjandid. Individaalne esitluse koostamine ja ettekandmine klassile- suuline. Iga teose kohta raamatu läbilugemist kontrolliv test- individaalne, kirjalik	eesti keelega
12. klassi lahti kirjutatud õpitulemused	Õpitulemuste saavutamist toetav hindamine		Seos üldpädevuste ja läbivate teemadega kooli õppekava järgi
	hindamiskriteeriumid	kasutatud hindamismeetodid ja - mudelid	
Oskab nimetada tähtsamaid uuema eesti kirjanduse autoreid ja nende teoseid, tunneb nüüdiskirjanduse peamisi arengusuundi.	Kirjeldab eesti kirjanduses toimunud muutusi pärast kaheksakümnendaid aastaid. Nimetab sajandivahetuse rühmitusi. Põhjustab rühmitustelaine teket 1990ndatel aastatel. Kirjeldab punkluule eripära, seletab, mis on etnosümbolism, etnofuturism, keele- ja kujundikasutuse omapära, võrdleb seda varasema aja luulekeelega. Nimetab pihtimuskirjanduse ja elulooraamatute, mälu kirjanduse autoreid (T. Önnepalu, M. Raud, E. Mihkelson, S. Oksanen). Kirjeldab muutusi keele-, autori-, sisu- ja maailmatasandites.	Kirjalik arvamus punkluulest-individaalne. Rühmatöö: arutlus „Eestimaast ja eestlastes tänapäevaste autorite pilgu läbi“ Erinevate töölehtede täitmine. Kirjalik individaalne arutlev kirjand.	Digipädevus, kultuuripädevus, õpipädevus, suhtluspädevus. Lõiming ajaloo ja eesti keelega.
Oskab analüüsida uuemat kirjandust, kirjeldab sõnavaliku eripära ning stiili seoseid teksti sõnumiga, kujundab oma arvamust ja loob seoseid varem	. Kirjeldab punkluule eripära, seletab, keele- ja kujundikasutuse omapära, võrdleb seda varasema aja	Individaalsed esitlused- suuline	Digipädevus, kultuuripädevus

loetuga.	luulekeelega. Teeb analüüsivaid esitlusi loetud teoste kohta, esitab need klassile.		
Oskab seostada loetut tänapäeva eluolu ja nähtustega, iseenda, ühiskondlike ning üldinimlike probleemide ja väärtustega.	Analüüsib loetud lühitekste, arutleb probleemide üle, nimetab väärtusi, mida tekstid sisaldavad.	Suuline rühmatöö	Enesemääratluspädevus,
On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli tervikteost eesti või maailmakirjandusest.	Teeb vabalt valitud teoste kohta esitluse õpikus nimetatud autorite loomingust ja esitab klassile.	Individuaalne, suuline esitlus	Digipädevus, kultuuripädevus
12. klassi lahti kirjutatud õpitulemused „Müüt ja kirjandus“	Õpitulemuste saavutamist toetav hindamine		Seos üldpädevuste ja läbivate temadega kooli õppekava järgi
	hindamiskriteeriumid	kasutatud hindamismeetodid ja -mudelid	
Oskab kirjeldada mütoloogilisi elemente eestlaste maailmapildis	Kasutab internetiotsingut saamaks teada, milline oli eestlaste maailmapilt ja müütilised tegelased, ning kirjeldab seda.	Rühmatöö. Suuline ettekanne	Suhtluspädevus, digipädevus, kultuuripädevus, õpipädevus
Teab eesti rahvuseepose sünnilugu ja sisu ning kultuuriloolist ja rahvusloolist tähtsust.	Võrdleb eepost „Kalevipoeg“ selle töötlustega (Kivirähk, Kristfeldt, Vetemaa)	Omaloominguline lugu Kalevipoja ainetel. Individuaalne, kirjalik.	
Mõistab müüdi kui arhetüüpse žanri ja tänapäeva müütide olemust, nimetab arhetüüpsid müüdimotiive ning leiab neid käsitletavast kirjandusteosest („Põrgupõhja uus Vanapagan“).	Analüüsib teost, toob välja arhetüüpsed müüdimotiivid (Piibel ja rahvajutud Kaval-Antsust, leping kuradiga).	Rühmatöö erinevate töölehtedega	Suhtluspädevus, kultuuripädevus
Oskab analüüsida tekstide teemat, süžeed ja tegelasi nii	Analüüsib romaani teemat, süžeed, tegelasi lähtuvalt	Kirjand individuaalne, kirjalik	Enesemääratluspädevus. Lõiming eesti keelega

müüdimotiividest kui ka eetilistest ning esteetilistest väärtustest lähtuvalt.	eetilistest ja esteetilistest väärtustest.		
Tunneb ära ja analüüsib folkloorse pärandi kasutamist autoriloomingus ning selgitab kirjandusteose tähenduse muutumist ajas.	Kirjeldab kuldnaise motiivi kasutamist K. Ehini luuletuses. Saatusliku naise motiivi kasutamist antiikmütoloogias ja hilisemas eesti kirjanduses. Arutleb selle üle, milline on saatuslik naine tänapäeva maailmas, elus, poliitikas.	Kirjand- individuaalne, kirjalik	Lõiming eesti keelega
On läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt kolm õpikus antud lugemissoovitustes teost omal vabal valikul.	Vormistab ja esitab klassile läbiloetud teoste kohta esitluse.	Individuaalne, suuline	Digipädevus